

Astăzi, Vineri, 27 Februarie, 2026

Sf. Cuv. Mărt. Procopie și Talaleu

Isaia 3

¹ Iată, Stăpânul, Domnul Atotții-torul, va arunca în afara Ierusalimului și a Iudeii pe omul tare și pe femeia tare, puterea pâinii și puterea apei,

² pe cel uriaș și pe cel puternic, pe războinic și pe judecător, pe profet, pe ghicitor și pe omul bătrân,

³ pe căpetenia peste cincizeci, pe sfetnicul minunat și pe meșterul înțelept și pe ascultătorul treaz.

⁴ Și voi pune peste ei mai-mari tinerei, și batjocoritori îi vor stăpâni.

⁵ Și'n popor se va arunca unul asupra altuia, om asupra omului și vecin asupra vecinului, copilandrul cu batjocură asupra bătrânului, omul de nimic asupra celui de neam bun.

⁶ Că omul se va apuca de fratele său ca de casnicul tatălui său, zicând: „Ai pe tine o haină, fii căpetenia noastră, ține'n mână bucatele mele!”

⁷ Și răspunzând el în ziua aceea, va zice: „Nu voi fi căpetenia ta, că'n casa mea nu am nici pâine,

nici haină; nu voi fi mai-marele acestui popor!”¹

⁸ Căci Ierusalimul s'a pustiit și Iudeea s'a prăbușit, fiindcă limbile lor grăiesc nelegiuire în nesupunerea lor față de Domnul.

⁹ Iată că de-acum slava lor s'a prăbușit și rușinea feței lor le stă împotriva și păcatul lor, precum Sodoma, îl spun în gura mare și nu-l ascund. Vai de sufletul lor! Că rău sfat și-au îndreptat ei înșiși asupra-le, zicând:

¹⁰ „Haideți să-l legăm pe cel drept, că-l purtăm în cârcă degeaba!” Și astfel vor mânca din roada faptelor lor.

¹¹ Vai celui nelegiuit!, că rele îi vor veni după faptele mâinilor lui.

¹² Poporul Meu!, vameșii tăi te vămuesc², hrăpăreții au stăpânire asupra-ți. Poporul Meu!, cei ce vă fericesc vă înstrăinează și cărarea picioarelor voastre o strică.

¹ Culmea decadenței – spune Sf. Ioan Hrisostom –: Să-i oferi cuiva totul pe nimic și el să nu vrea.

² Literal: „perceptorii voștri (cei ce încasează impozitele) vă spicuiesc (vă fură câte puțin, fără să băgați de seamă)”.

¹³ Dar acum Domnul va sta la judecată și la judecată-l va pune pe poporul Său.

Facerea 2

²⁰ Și a pus Adam nume tuturor dobitoacelor și tuturor păsărilor cerului și tuturor fiarelor câmpului; dar pentru Adam nu s'a găsit ajutor pe potrivă lui.

²¹ Atunci Domnul Dumnezeu a adus asupra lui Adam un somn adânc, și el a adormit; și a luat una din coastele lui și locul ei l-a plinit cu carne.

²² Iar coasta pe care Domnul Dumnezeu o luase din Adam a prefăcut-o³ în femeie și a adus-o la Adam.

²³ Și a zis Adam: „De data aceasta iată os din oasele mele și carne din carnea mea!; ea se va numi femeie, pentru că a fost luată din bărbatul ei”.

²⁴ De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va lipi de femeia sa și cei doi vor fi un trup.

²⁵ Adam și femeia lui erau amândoi goi și nu se rușinau.

Facerea 3

¹ Șarpele însă era cel mai viclean dintre toate fiarele de pe pământ, pe care le făcuse Domnul Dumnezeu. Și a zis șarpele către femeie: „Dumnezeu, a zis el oare: Să nu mâncați roade din tot pomul care este în rai?...”⁴.

² Iar femeia a zis către șarpe: „Noi putem mânca din roada pomilor raiului,

³ dar din roada pomului care este în mijlocul raiului, ne-a zis Dumnezeu: „Din el să nu mâncați și nici să vă atingeți de el, ca să nu muriți!”

⁴ Atunci șarpele a zis către femeie: „Nu, nu veți muri;

⁵ dar Dumnezeu știe că'n ziua'n care veți mânca din el vi se vor deschide ochii și veți fi ca niște Dumnezei, cunoscând binele și răul”.

⁶ Și femeia a văzut⁶ că pomul e bun de mâncat și că plăcut le este ochilor la vedere și că e de dorit

⁴ Frază lăsată intenționat în suspensie spre a fi corectată de femeia însăși, implicând-o astfel în faptă responsabilă: Eva cunoștea porunca nu direct de la Dumnezeu, ci prin soțul ei!

⁵ Cu înțelesul: altfel, veți muri.

⁶ În sensul: a socotit, a chibzuit, dar numai prin faptul că i-a dat crezare șarpelui, fără vreo altă probă.

³ Literal: a zidit-o (a folosit-o ca materie pentru o construcție elaborată).

spre câștigarea priceperii⁷. Și a luat din roada lui și a mâncat; și i-a dat și bărbatului său, care era cu ea, și el a mâncat.

⁷ Atunci amândurora li s'au deschis ochii și au cunoscut că erau goi; și au cusut frunze de smochin și și-au făcut șorturi.

⁸ Și au auzit glasul Domnului Dumnezeu purtându-se prin rai în boarea amurgului; și de la fața Domnului Dumnezeu s'au ascuns Adam și femeia sa printre pomii raiului.

⁹ Și Domnul Dumnezeu l-a chemat pe Adam și i-a zis: „Adame, unde ești?”

¹⁰ Acesta a zis: „Glasul Tău l-am auzit purtându-se prin rai și m'am temut, pentru că sunt gol, și m'am ascuns”.

¹¹ Și i-a zis Dumnezeu: „Cine ți-a spus ție că ești gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care Eu ți-am poruncit să nu mănânci?”

¹² Adam a zis: „Femeia pe care mi-ai dat-o să fie cu mine, ea mi-a dat din pom, și eu am mâncat”.

¹³ Și a zis Domnul Dumnezeu că-

⁷ Cuvântul *katanoéo* e foarte bogat în sensuri: a pricepe, a înțelege, a remarca, a-și da seama, a observa, a medita, a reflecta, a discerne, a vedea cu claritate, a fi conștient de sine. De aici, și marea putere de seducție a ispitei.

tre femeie: „Cum de-ai făcut una ca asta?” Iar femeia a zis: „Șarpele m'a amăgit, iar eu am mâncat”.

¹⁴ Și a zis Domnul Dumnezeu către șarpe: „Pentru că ai făcut aceasta, blestemat să fii între toate dobitoacele și între toate fiarele pământului; pe pântecele tău să te târăști și pământ să mănânci în toate zilele vieții tale!

¹⁵ Dușmănie voi pune între tine și femeie, între seminția ta și seminția ei; Acela îți va ținti ție capul, iar tu îi vei ținti Lui călcâiul”⁸.

¹⁶ Iar femeii i-a zis: „Îți voi spori,

⁸ Lupta dintre om (specia generată de Eva) și diavol (al cărui simbol este șarpele – vezi Ap 20, 2). Textul grecesc folosește verbul *teréo* = a pândi, a urmări, a se ține după, a supraveghea – ceea ce ar sugera o luptă infinită și nedecisă, spre deosebire de Textul Ebraic care e mai concludent. În schimb, Septuaginta începe fraza prin pronumele personal masculin *autós* = El (sau Acela), implicându-l și în segmentul al doilea (*autoū* = al Lui), ceea ce face din acest verset un text profetic, referitor la Mesia, descendent trupesc al Evei și Fiul Mariei (Eva cea nouă). În paralel, Vulgata începe fraza prin pronumele personal feminin *ipsa* (ea), interpretat de exegeți ca referindu-se la Fecioara Maria. Fie că versetul are o dimensiune hristologică (Septuaginta), fie una mariologică (Vulgata), tradiția exegetică a Bisericii l-a supranumit **Protoevanghelia**, întâia deschidere a speranței pentru mântuirea celui căzut.

înmulțindu-le, durerile și geamă-tul; în dureri vei naște copii; atrasă vei fi către bărbatul tău și el te va stăpâni”.

17 Iar lui Adam i-a zis: „Pentru că ai ascultat de vorba femeii tale și ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit: Să nu mănânci!, blestemat va fi pământul din pricina ta. În dureri te vei hrăni din el în toate zilele vieții tale!

18 Spini și pălămidă îți va rodi, și tu cu iarba câmpului te vei hrăni.

19 Întru sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea, până te vei întoarce în pământul din care ești luat; căci pământ ești și în pământ te vei întoarce!”

20 Și Adam i-a pus femeii sale numele Eva⁹, pentru că ea este mama tuturor celor vii.

Proverbele lui Solomon 3

19 Cu înțelepciunea a întemeiat Dumnezeu pământul și ntru lucrarea minții¹⁰ a întărit cerurile;

20 întru priceperea Lui s’au deschis adâncurile și norii au izvorât apă¹¹.

⁹ Eva, transcrierea ebraicului *Hawwā* = Viață. În Septuaginta, literal: „... numele Viață” (Zoé). Numele propriu Eva apare pentru prima oară în 4, 1.

¹⁰ „lucrarea minții” = rațiunea (de unde, caracterul rațional al creației).

¹¹ E vorba de apele ce țâșnesc din

21 Fiule, nu scăpa din vedere: păzește-mi sfatul și cugetarea,

22 pentru ca viu să-ți fie sufletul¹² și har să fie împrejurul grumazului tău; și vindecare va fi trupului tău și purtare de grijă oaselor tale;

23 pentru ca, sperând, întru nădejde să umbli în toate căile tale și pentru ca piciorul tău să nu se poticnească.

24 De te vei așeza, fără de frică vei fi; de vei adormi, dulce-ți va fi somnul.

25 Nu te vei teme de frica ce vine năprasnic, nici de năvălirile necredincioșilor din preajmă.

26 Că Domnul va fi deasupra tuturor căilor tale și piciorul ți-l va sprijini ca să nu te împiedici.

27 Nu te da în lături de la a-i face bine celui lipsit atunci când mâna ta poate să ajute.

28 Nu zice: „Acum du-te, mai vino mâine și-ți voi da” atunci când tu poți face binele, că nu știi ce va aduce ziua următoare.

29 Nu unelti lucruri rele împotriva prietenului tău care vine de oareunde și și-a pus în tine nădejdea.

pământ (prin deschiderea adâncurilor) și de acelea ale ploilor.

¹² T. M.: „ele vor fi viață pentru sufletul tău”. Pentru expresia „suflet viu” vezi Fc 2, 7 și Ps 118, 175.

³⁰ Împotriva omului să nu-ți placă
vrajba fără pricină, ca nu cumva
răul să se întoarcă spre tine.

³¹ Nu-ți agonisi numele rău al oa-
menilor răi, nici nu râvni la căile
acestora;

³² fiindcă necurat este tot nelegiu-
itul înaintea Domnului; el nu se
adună laolaltă cu cei dreți.

³³ În casele necredincioșilor e bles-
temul lui Dumnezeu, dar curțile
celor dreți se binecuvintează.

³⁴ Domnul le stă'mpotrivă celor
mândri, dar celor smeriți le dă
har.¹³

Tâlcuire

„Domnul celor mân-
dri le stă împotrivă,
iar celor smeriți
le dă har” (*Pilde*
3, 34). Să-ți aduci
aminte de aces-
te cuvinte mai ales
când mergi la spove-
danie. Trufia este lucrul care leagă
cel mai strâns limba ca să nu spu-
nă: sunt păcătos. Smereste-te deci
înaintea Domnului, nu te cruța,
nu te teme de fața omului. Des-
coperă-ți rușinea, ca să te speli;
arată-ți rănile, ca să te curățești;
povestește toate nedreptățile tale,
ca să te îndreptezi. Cu cât vei
fi mai lipsit de milă față de tine
însuți, cu atât mai milostiv va fi
față de tine Domnul și vei pleca
plin de dulcele simțământ că ești
miluit. Acesta este harul Domnu-
lui nostru Iisus Hristos, dat de El
celor ce se smeresc prin mărturisii-
rea nefățarnică a păcatelor pe care
le au.¹⁴

¹³ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită
după *Septuaginta*, redactată și adnotată
de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Ana-
nia

¹⁴ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri*
din *Sfânta Scriptură* pentru fiecare zi
din an.